

Seat No. : _____

FD-112

February-2025

B.A., Sem.-I

MDC-MD/ID-P-114 : Economics

(Gandhian Economics & Rural Development)

(NEP-2020)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. ગાંધીજીના “વાલીપણાનો સિદ્ધાંત” વર્તમાન સંદર્ભમાં સમજાવો. 10
અથવા
1. આધુનિક અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ આપો અને તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 10
2. ગાંધીવાદી અર્થશાસ્ત્રમાં “ચંત્ર વિશેના વિચારો” મર્યાદા સહિત સમજાવો. 10
અથવા
2. ગાંધીયન અર્થશાસ્ત્રમાં રોજગારનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 10
3. ગ્રામીણ અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 10
અથવા
3. પશુપાલનનો અર્થ આપો. તેના પ્રકાર અને મહત્ત્વ સમજાવો. 10
4. શૈક્ષણિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના ઘટકો જણાવો અને શૈક્ષણિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનું મહત્ત્વ સમજાવો. 10
અથવા
4. ગ્રામીણ માળખાકીય સુવિધાઓનો અર્થ અને પ્રકારો સમજાવો. 10
5. સાચો જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ દસ) 10
  - (1) ગાંધીજીના ચંત્રોના ઉપયોગ વિશે આરંભનું વલણ કેવું હતું ?
    - (a) અંતિમવાદી અને સંપૂર્ણ પ્રત્યાઘાતી વલણ
    - (b) ચંત્રોની ઘેલછા નો વિરોધ
    - (c) ચંત્રોનો શરત સ્વીકાર
    - (d) એકપણ નહિ
  - (2) ગાંધીજીની વિચારધારાને કોણે ગાંધીવાદ તરીકે ઓળખાવે છે ?
    - (a) પ્રો એમ.એલ. દાંતવાલા
    - (b) શ્રી બીપીન બિહારી
    - (c) શ્રી નરીહર પરીખ
    - (d) શ્રીમન નારાયણ
  - (3) આધુનિક અર્થશાસ્ત્રનો પ્રાથમિક ધ્યાન શેની પર છે ?
    - (a) ઐતિહાસિક આર્થિક પ્રણાલીઓની સમજ
    - (b) દાર્શનિક ખ્યાલોનું વિશ્લેષણ
    - (c) ઉત્પાદન અને વપરાશ અંગે સમાજ કેવી રીતે નિર્ણયો લે છે તેનો અભ્યાસ કરવો
    - (d) એકપણ નહિ

- (4) “વોકલ ફેર લોકલ” પહેલનો ઉદ્દેશ શેને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે ?
- (a) વૈશ્વિક આયાત
(b) વિદેશી વ્યવસાયો માટે સમર્થન
(c) સ્થાનિક રીતે ઉત્પાદિત માલસામાનનો વપરાશ
(d) એકપણ નહિ
- (5) ગ્રામીણ ઉદ્યોગોના સંદર્ભમાં ગાંધીજીનો “ખાદી”નો ખ્યાલ શું દર્શાવે છે ?
- (a) આત્મનિર્ભરતા અને ગ્રામોદ્યોગ (b) શહેરીકરણ
(c) મોટા પાયે ઉત્પાદન (d) એકપણ નહિ
- (6) આર્થિક લેવિસના મત મુજબ ગ્રામીણ અર્થશાસ્ત્રનો પ્રાથમિક અભ્યાસ શું છે ?
- (a) માત્ર કૃષિ ઉત્પાદન
(b) ઔદ્યોગિક માલસામાનનું વિતરણ
(c) કૃષિ માલ અને સેવાઓનું ઉત્પાદન, વહેંચણી અને વપરાશ
(d) એકપણ નહિ
- (7) જીડીપીના કેટલા ટકા લોજિસ્ટિક ખર્ચ છે ?
- (a) 10 (b) 20
(c) 14 (d) 29
- (8) વનસંવર્ધનની પ્રેક્ટિસમાં મુખ્યત્વે શું શામેલ છે ?
- (a) પાકની ખેતી કરવી (b) જંગલોનું સંચાલન અને સંરક્ષણ
(c) ખનિજોનો અર્થ (d) એકપણ નહિ
- (9) ભારતમાં કયા વર્ષમાં સંકલિત બાળ વિકાસ સેવાઓ અંતર્ગત પોષણ કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો ?
- (a) 1975 (b) 1976
(c) 1980 (d) 1985
- (10) ગ્રીન કોરિડોર છે _____ .
- (a) ઉચ્ચ ગુણવત્તાની દવાઓ
(b) ઝડપથી તબીબી સારવાર મેળવો
(c) જરૂરિયાતમંદ વ્યક્તિને માનવ અંગ દાનની ડિલિવરીમાં અવરોધ
(d) ઓછા ખર્ચે માનવ અંગો મેળવો
- (11) ડિજિટલ કનેક્ટિવિટી ગ્રામીણ વિકાસમાં કેવી રીતે યોગદાન આપે છે ?
- (a) તે ગ્રામીણ અને શહેરી અર્થશાસ્ત્ર વચ્ચેના અંતરને દૂર કરે છે.
(b) ગ્રામીણ સમુદાયો માટે તે અપ્રસ્તુત છે.
(c) તે ફક્ત મનોરંજન સેવાઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
(d) એકપણ નહિ
- (12) ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં નીચેનામાંથી કયો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) ટેકનિકલ સંસાધન (b) સંસ્થાકીય સંસાધન
(c) ભૌતિક સંસાધન (d) રાજકીય સંસાધનો

Seat No. : _____

FD-112

February-2025

B.A., Sem.-I

MDC-MD/ID-P-114 : Economics
(Gandhian Economics & Rural Development)
(NEP-2020)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Explain the Gandhiji's "Parenting Theory" in current context. **10**
- OR**
1. Give the meaning and definitions of Modern Economics and explain its characteristics. **10**
2. Explain the "Ideas about Machines" with its limitations in Gandhian Economics. **10**
- OR**
2. Explain meaning and characteristics of employment in Gandhian Economics. **10**
3. Explain the meaning, definition and scope of Rural Economics. **10**
- OR**
3. Give the meaning of animal husbandry. Explain its types and importance. **10**
4. State the components of educational infrastructure and explain the importance of educational infrastructure. **10**
- OR**
4. Explain the meaning and types of rural infrastructure. **10**
5. Choose the correct answer : (any **ten**) **10**
  - (1) What was Gandhiji's initial attitude towards the use of machines ?
    - (a) Extreme and completely reactionary attitude
    - (b) Opposition to the madness of machines
    - (c) Machines and conditional acceptance
    - (d) None of these
  - (2) Who calls Gandhiji's ideology Gandhism ?
    - (a) Prof. M.L. Dantwala
    - (b) Shri Bipin Bihari
    - (c) Shri Narihar Parikh
    - (d) Shriman Narayan
  - (3) What is the primary focus of Modern Economics ?
    - (a) Understanding historical economic systems
    - (b) Analyzing philosophical concepts
    - (c) Studying how societies make decisions about production and consumption
    - (d) None of these

- (4) What does the formula “Vocal For Local” initiative aim to promote ?
- Global imports
  - Support for foreign businesses
  - Consumption of locally produced goods
  - None of these
- (5) What does Gandhiji’s concept of “Khadi” symbolize in the context of rural industries ?
- Self-sufficiency and village industries
  - Urbanization
  - Mass production
  - None of these
- (6) According to Arthur Lewis, what does rural economics’ primary study ?
- Agricultural production only
  - Distribution of industrial goods
  - Production, distribution and consumption of agricultural goods and services.
  - None of these
- (7) What percentage of GDP is logistic expenditure ?
(a) 10	(b) 20
(c) 14	(d) 29
- (8) What does the practice of forestry mainly involve ?
(a) Cultivation of crops	(b) Management and conservation of forests
(c) Meaning of minerals	(d) None of these
- (9) In which year did the nutrition program under Integrated Child Development Services start in India ?
(a) 1975	(b) 1976
(c) 1980	(d) 1985
- (10) Green Corridor is _____.
- High Quality Medicines
  - Get medical treatment fast
  - Obstructed delivery of human organ donation to a person in need
  - Get human organs at low cost
- (11) How does digital connectivity contribute to rural development ?
- It bridges the gap between rural and urban economics.
  - It’s irrelevant for rural communities.
  - It focuses solely on entertainment services.
  - None of these
- (12) Infrastructure does not include which of the following ?
(a) Technical resource	(b) Organizational resource
(c) Physical resource	(d) Political resource